

تأثیر روغن گردو بر پارامترهای اسپرمی در موش‌های صحرایی تحت تیمار با بوسولفان

نویسندگان:

خاتون رضایی^{۱*}، حیدر آقابابا^۱، لادن صادقی^۱

۱- گروه زیست‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارسنجان، ارسنجان، ایران

Pars Journal of Medical Sciences, Vol. 13, No.1, Spring 2015

چکیده:

مقدمه: اسپرماتوزن فرآیندی بسیار پیچیده است که عوامل متعددی می‌تواند بر آن اثر کرده و منجر به ناباروری در مردان شود. مطالعه حاضر با هدف بررسی تأثیر روغن گردو روی بهبود عوارض ناشی از بوسولفان بر پارامترهای اسپرمی موش‌های صحرایی انجام شد.

روش کار: در مطالعه حاضر ۳۲ سر موش صحرایی نر بالغ، با نژاد ویستار به‌طور تصادفی به چهار گروه شامل گروه‌های کنترل، بوسولفان (۱۵mg/kg) و دو گروه دریافت‌کننده بوسولفان + روغن گردو با دوز ۰/۱ و ۰/۲ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن تقسیم شدند. بعد از ۴۸ روز میزان هورمون تستوسترون سنجیده شد و از لحاظ پارامترهای اسپرمی مورد بررسی قرار گرفتند. در پایان داده‌ها با نرم‌افزار Spss ویرایش ۱۸ و آزمون تحلیل واریانس و آزمون تعقیبی دانکن تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشانگر کاهش میزان تستوسترون، تعداد اسپرم، تحرک اسپرم ($P \leq 0/001$) و افزایش معنادار میانگین تعداد اسپرم با سر سنجاقی، دم ماریپیچی، تعداد اسپرم‌های بی‌حرکت، تعداد اسپرم با حرکت درجه در گروه دریافت‌کننده بوسولفان نسبت به گروه کنترل بود ($P \leq 0/05$). میزان هورمون تستوسترون در گروه دریافت‌کننده بوسولفان + ۰/۲ سی‌سی روغن گردو نسبت به گروه دریافت‌کننده بوسولفان تنها افزایش داشت، اما این افزایش معنادار نبود. میانگین تعداد اسپرم با حرکت درجه ($P \leq 0/05$) و بی‌حرکت در گروه‌های دریافت‌کننده روغن گردو نسبت به گروه بوسولفان کاهش داشت.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج حاصل از این تحقیق روغن گردو به میزان زیاد سبب بهبود عوارض ناشی از بوسولفان بر میزان هورمون تستوسترون و برخی از پارامترهای اسپرمی می‌شود.

واژگان کلیدی: گردو، اسپرمی، بوسولفان، موش صحرایی

Par J Med Sci 2015;13(1):1-6

مقدمه:

می‌توان به مصرف داروهای مخصوص شیمی‌درمانی سرطان‌ها، آنتی‌بیوتیک‌ها، مواد سمی، آفت‌کش‌ها، تشعشعات، استرس، آلودگی هوا و عدم دریافت کافی ویتامین‌ها اشاره کرد. مشخص شده است که این عوامل می‌توانند با تولید رادیکال‌های آزاد و اکسیداسیون سلول‌های ژرمینال جنسی در بافت بیضه غلظت اسپرم را کاهش دهند [۴،۵]. بوسولفان یکی از داروهای مورد استفاده در شیمی‌درمانی است که دارای خاصیت آلکیل‌کنندگی بوده و عموماً برای درمان لوسمی مزمن، سرطان تخمدان، و همچنین قبل از پیوند مغز استخوان در بیماران سرطانی استفاده می‌شود [۶،۷]. این دارو جزء گروه مواد دی‌استرهای متان سولفونیک اسید و تحت عنوان ۴ و ۱ بوتان دی

ناباروری و مشکلات ناشی از آن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل در زندگی بشر تلقی می‌شود که سلامت روانی فرد و اجتماع را تهدید می‌کند. بر اساس آمارهای موجود ۳۵ درصد از موارد ناباروری زوجین مربوط به مردان و ۲۵ درصد مربوط به هردو زوج است. شایع‌ترین علت ناباروری در مردان، ناتوانایی در تولید تعداد کافی اسپرم سالم و فعال است [۱،۲].

بر اساس مطالعات انجام‌شده روند پیچیده اسپرماتوزن و گذر از سلول‌های ژرمینال تا رسیدن به مرحله بلوغ سلول‌های جنسی در گروهی مصون ماندن از ضایعات پاتولوژیک و سیتوتوکسیکی است که این پدیده را مورد تهدید قرار می‌دهد [۳]. عوامل متعددی می‌توانند تولید اسپرم را تحت تأثیر قرار دهند. از این میان

* نویسنده مسئول، نشانی: ارسنجان، گاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان؛ گروه زیست‌شناسی

پست الکترونیک: tamoradavodi@yahoo.com

تلفن تماس: ۰۹۱۷۴۳۶۵۷۴۵ - ۰۷۱۴۳۵۲۲۶۲۴

پذیرش: ۱۳۹۴/۳/۱۷

اصلاح: ۱۳۹۴/۲/۳۰

دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۱۸

پس از خارج کردن از بدن، با قیچی استریل برش داده و در ۵ سی‌سی محلول ایزوتونیک بافر فسفات سالین به مدت ۵ دقیقه در دمای ۳۷ درجه سانتیگراد نگهداری شدند. این زمان جهت خروج کامل اسپرم‌ها از مجرا در نظر گرفته شده بود. در این حال برای بررسی درصد تحرک اسپرم‌ها قطره‌ای از سوسپانسیون را روی لام گذاشته و به کمک میکروسکوپ نوری دوچشمی مجهز به دوربین (ساخت شرکت نیکون ژاپن) از ۵ میدان میکروسکوپی با بزرگنمایی $\times 40$ فیلم‌برداری شد. با بازبینی این فیلم‌ها در رایانه حرکت اسپرم‌ها به صورت اسپرم با حرکت سریع جلو رونده، اسپرم با حرکت درجا و اسپرم‌های بی‌حرکت مورد شناسایی شدند. همچنین برای شمارش اسپرم‌ها مقدار ۱۰ میکرو لیتر از سوسپانسیون اسپرمی که طی مراحل قبل به دست آمده بود را روی لام نئوبار قرار داده و تعداد کل اسپرم‌ها شمارش شد [۱۶، ۱۷].

به منظور بررسی مورفولوژی اسپرم، قطره‌ای از سوسپانسیون روی لام گذاشته و اسمیری از آن تهیه شد. سپس اسمیر در مخلوط اتر الکل ۹۶ درصد (۱:۱) تثبیت و با استفاده از رنگ ائوزین رنگ شد. اسمیر پس از خشک شدن با میکروسکوپ نوری مورد مطالعه قرار گرفت. همچنین سنجش تستوسترون با روش رادیوایمونواسی و با استفاده از کیت حیوانی سنجش تستوسترون (BioSource Testo RIA CT) انجام شد. در پایان برای تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزار Spss (نسخه ۱۸) و آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون تعقیبی دانکن در سطح $(p \leq 0.05)$ استفاده شد.

یافته‌ها:

میانگین غلظت هورمون تستوسترون (نمودار ۱)، تعداد اسپرم (جدول ۱، تصویر ۱) و تعداد اسپرم با حرکت سریع جلو رونده (جدول ۱) در گروه دریافت‌کننده بوسولفان کاهش معناداری نسبت به گروه کنترل نشان داد ($p \leq 0.001$). همچنین میانگین تعداد اسپرم با حرکت درجا (جدول ۱)، تعداد اسپرم بی‌حرکت (جدول ۱)، تعداد اسپرم با سر سنجاقی (جدول ۱، تصویر ۲) و تعداد اسپرم با دم مارپیچ (جدول ۱، تصویر ۳) در گروه دریافت‌کننده بوسولفان افزایش معناداری داشت ($p \leq 0.05$). در گروه دریافت‌کننده روغن گردو با دوز ۰/۱ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن بدن در پارامترهای فوق هیچ‌گونه تغییر معناداری نسبت به گروه دریافت‌کننده بوسولفان مشاهده نشد ($p \leq 0.05$)، اما در گروه دریافت‌کننده روغن گردو با دوز ۰/۲ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن بدن، میانگین غلظت هورمون تستوسترون نسبت به گروه دریافت‌کننده بوسولفان افزایش یافته بود، اما این افزایش معنادار نبود و تفاوت معناداری هم با گروه

متیل سولفونات می‌باشد [۸]. در مطالعه‌ای که توسط پناهی و همکاران در سال ۲۰۱۴ انجام شد مشخص شد تجویز بوسولفان درجات مختلفی از ناباروری را نشان می‌دهد [۹]. بنابراین جستجو برای یافتن روش‌هایی که از بروز ناباروری به دنبال تجویز بوسولفان بکاهد بسیار ضروری است.

گردو با نام علمی *Juglans regia* علاوه بر مصارف تغذیه‌ای کاربردهای فراوانی در طب سنتی [۱] از جمله درمان نارسایی وریدی، پروستات، فشارخون بالا [۱۰]، التهاب [۱۱] و دیابت [۱۲] دارد.

مطالعات اخیر نشان داده است که عصاره مغز گردو به دلیل داشتن ترکیباتی از جمله کوئرستین [۱۳]، آرژینین [۱۴] و آسپارتیک اسید [۱۵] که اثر تحرکی بر ترشح هورمون‌های آزادکننده گنادوتروپین و لوتئینی کننده دارند می‌تواند دارویی مؤثر بر قوای جنسی باشد. با توجه به موارد فوق، هدف از مطالعه حاضر بررسی اثر روغن گردو بر تعداد، مورفولوژی و تحرک اسپرم در موش‌های صحرایی تحت تیمار با بوسولفان است.

روش کار:

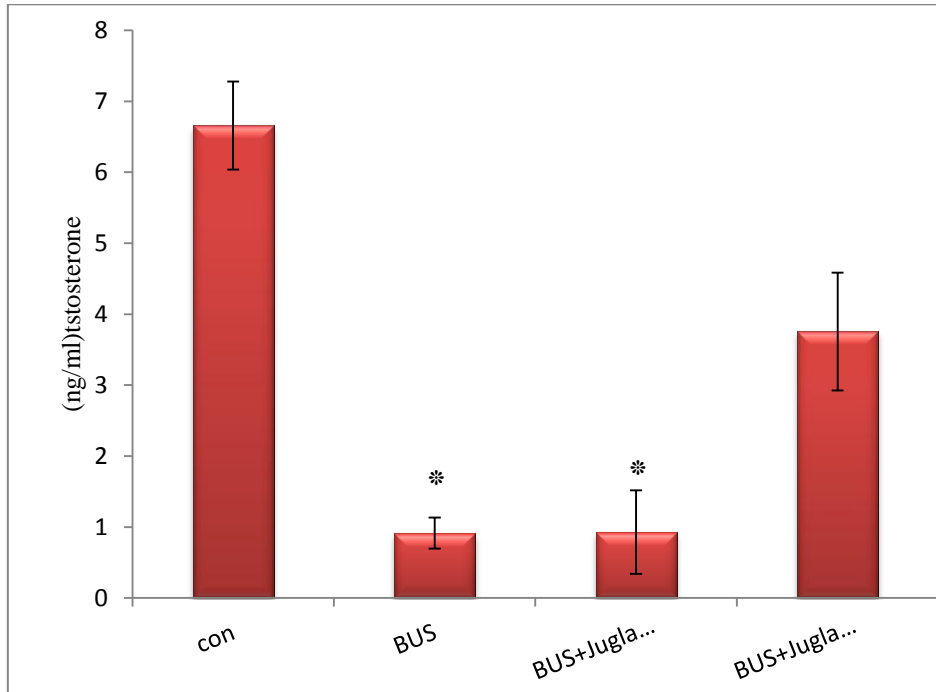
در این پژوهش، از ۳۲ سر موش صحرایی نر بالغ از نژاد ویستار با میانگین وزن 200 ± 10 گرم استفاده شد. تمام حیوانات در دمای 22 ± 2 درجه سانتی‌گراد با دسترسی آزاد به آب و غذا و در شرایط استاندارد ۱۲ ساعت روشنایی و ۱۲ ساعت تاریکی در مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم بیمارستان نمازی شیراز نگهداری شدند.

مطابق با راهنمای انستیتوی ملی سلامت و اصول اخلاقی مربوط به کار با حیوانات آزمایشگاهی در همه مراحل آزمایش موارد رعایت شد. حیوانات به‌طور تصادفی به چهار گروه هشت‌تایی شامل گروه کنترل (CON)، گروه دریافت‌کننده بوسولفان (BUS)، گروه دریافت‌کننده بوسولفان + روغن گردو با دوز ۰/۱ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن بدن (BUS+Juglans1) و گروه دریافت‌کننده بوسولفان + روغن گردو با دوز ۰/۲ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن بدن (BUS+Juglans2) تقسیم شدند. تزریق بوسولفان به‌صورت درون صفاقی و با دوز ۱۵ mg/kg به‌صورت دو بار تزریق و به فاصله ۱۴ روز انجام شد. سپس روغن گردو با دوز ۰/۱ و ۰/۲ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن بدن به‌صورت روزانه و با روش گاواژ به مدت ۴۸ روز به موش‌ها خوراندند شد.

در پایان دوره تیمار، کلیه موش‌ها در جابیهوشی حاوی پنبه آغشته به اتر بی‌هوش شده و مورد کالبدگشایی قرار گرفتند. برای مطالعه یک سانتی‌متر از ناحیه انتهایی اپیدیدیم، بلافاصله

اسپرم‌های بی‌حرکت نسبت به گروه دریافت‌کننده بوسولفان کاهش یافته بود، اما این کاهش معنادار نبود.

کنترل نداشت. همچنین میانگین تعداد اسپرم با حرکت درجا نسبت به گروه دریافت‌کننده بوسولفان کاهش معناداری داشت ($p \leq 0.05$). در گروه دریافت‌کننده روغن گردو با دوز ۰/۲ سی‌سی به ازای هر ۱۰۰ گرم وزن بدن میانگین تعداد

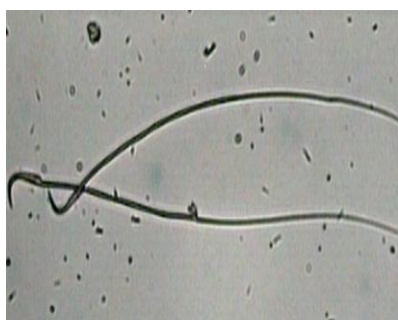
نمودار ۱: نقاط به صورت Mean±S.D نشان داده شده است.

* نشان دهنده کاهش معنادار غلظت هورمون تستوسترون در گروه‌های دریافت‌کننده بوسولفان و گروه دریافت‌کننده بوسولفان + روغن گردو با دوز ۱ سی‌سی به ازای هر صدگرم وزن بدن می‌باشد ($P \leq 0.05$)

جدول ۱: مقایسه نتایج مربوط به پارامترهای اسپرم

sperm parameters (Mean ±SD)						Groups
Spiral tail sperms	Pin head sperms	Immotile sperms	Non Progressive sperms	Progressive sperms	Sperms count×10 ⁴	
4.5±1.6	1.8±0.3	40.9±6.9	11.5±1	12.9±1.7	5888±95.1	control
20.2±4.1*	54.3±2.2*	84±4.7*	1.3±0.3*	1.06±0.09*	5151.5±69*	Busulfan
20.8±2.1*	55.5±13*	71.3±8.8*	1.5±0.4*	1.3±0.4*	5281±126*	BUS+Juglanse1
15.7±2.9*	47.6±13.7*	54.9±14.7	1.4±0.5*	1.06±0.2*	5404±110*	BUS+Juglanse2

* نشان دهنده وجود تغییر معنادار نسبت به گروه کنترل در سطح ($p \leq 0.05$) می‌باشد.

تصویر ۱: اسپرم نرمال

تصویر ۲: اسپرم سرسنجاقی (pin head)

تصویر ۳: اسپرم با دم پیچ خورده

بحث:

تستوسترون را به واسطه گوانوزین مونوفسفات حلقوی و آدنوزین مونوفسفات حلقوی به عنوان پیامبرهای ثانویه به ترتیب در هیپوفیز و بیضه تنظیم می‌کند [۲۶]. علاوه بر این، مطالعات نشان داده است که گردو حاوی مقادیر زیادی اسیدهای چرب غیراشباع همچون اسید لینولنیک و اولئیک اسید می‌باشد که قادرند ۵ آلفا ردوکتاز را در سلول‌های محیط کشت و در سیستم فاقد سلول مهار کنند. ایزومرهای سیس اسید لینولنیک و اولئیک اسید در آزمایش‌های آنزیمی قدرت بالایی در مهار ۵ آلفا ردوکتاز از خود نشان داده‌اند و در نتیجه مانع تبدیل تستوسترون به دی‌هیدروتستوسترون شده و بدین طریق غلظت سرمی تستوسترون نیز توسط گردو افزایش می‌یابد [۲۷، ۲۸]. همچنین میانگین تعداد اسپرم‌های بی‌حرکت، تعداد اسپرم با حرکت درجا، تعداد اسپرم با سر سنجاقی و تعداد اسپرم با دم مارپیچ در گروه دریافت‌کننده بوسولفان افزایش معناداری را نشان داد ($p \leq 0.05$). از طرفی، گروه‌های تحت تیمار با روغن گردو در کمیت‌های فوق تفاوت معناداری با گروه دریافت‌کننده بوسولفان نداشتند. مطالعات نشان داده است که استفاده از داروهای آزادکننده گنادوتروپین قبل از انجام شیمی‌درمانی حرکت پیش‌رونده اسپرم‌ها را افزایش می‌دهد و از طرف دیگر باعث کاهش اسپرم‌های ثابت می‌شود، اما استفاده از این داروها بعد از شیمی‌درمانی تأثیر معناداری بر حرکت اسپرم‌ها ندارد [۲۱]. بنابراین عدم‌تغییر معنادار پارامترهای فوق می‌تواند ناشی از مصرف این داروها بعد از شیمی‌درمانی باشد. از این رو پیشنهاد می‌شود که در مطالعات بعدی قبل از شروع شیمی‌درمانی، روغن گردو تجویز شود.

نتیجه‌گیری:

بر اساس نتایج حاصل از این تحقیق، روغن گردو در دوز بالا تا حدودی سبب افزایش هورمون تستوسترون در حیوانات تحت تیمار با بوسولفان می‌شود، اما بر پارامترهای اسپرمی تأثیر چندانی ندارد.

تشکر و قدردانی:

نویسندگان لازم می‌دانند که مراتب تشکر خود را از کلیه کارکنان مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم بیمارستان نمازی شیراز به‌ویژه آقای فرهاد کوه‌پیما که همکاری صمیمانه‌ای در انجام این پژوهش داشتند، اعلام دارند.

تعارض منافع:

نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافی را اعلام نکردند.

در مطالعه حاضر میانگین غلظت هورمون تستوسترون، تعداد اسپرم و تعداد اسپرم با حرکت سریع جلو رونده در گروه دریافت‌کننده بوسولفان کاهش معناداری نسبت به گروه کنترل نشان داد. بر اساس مطالعات بوجدرد در سال ۱۹۹۵ و هوول در سال ۲۰۰۱ درمان با بوسولفان و سیکلوفسفامید مقادیر گنادوتروپین های FSH و LH را افزایش می‌دهد [۱۸، ۱۹]. بنابراین کاهش غلظت هورمون تستوسترون به علت ایجاد یک سازوکار خودتنظیمی منفی به دنبال تزریق بوسولفان می‌باشد.

در مطالعه انجام‌شده توسط باعزم و همکاران در سال ۲۰۱۳ مشخص شد که بوسولفان سبب کاهش تعداد اسپرم، تعداد اسپرم با حرکت پیش‌رونده و افزایش تعداد اسپرم‌های بی‌حرکت و با حرکت درجا می‌شود [۲۰] که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد.

استفاده از داروهای آلکیل‌کننده در ۹۰-۱۰۰ درصد مردان منجر به نقص در تولید اسپرم می‌شود. در مطالعه‌ی که توسط اتیک در سال ۲۰۰۶ انجام شد مشخص شد که تجویز بوسولفان سبب القاء آپوپتوز در سلول‌های اسپرماتوگونی می‌شود [۲۱]. همچنین میسترپیچ و همکاران در مطالعه‌ای نشان دادند که بعد از استفاده از بوسولفان تعداد اسپرماتوگونی در حال تمایز کاهش می‌یابد [۲۰، ۲۲]. چوی و همکاران در سال ۲۰۰۴ نشان دادند که به دنبال درمان با بوسولفان مارکرهای MAK و Pad51 که در ترمیم DNA نقش دارند کاهش می‌یابند [۲۳]. بنابراین، با توجه به ایجاد آپوپتوز و کاهش سلول‌های زایا احتمالاً روند اسپرماتوژنز مختل شده و در نتیجه تعداد اسپرم‌ها کاهش می‌یابد.

در مطالعه حاضر در گروه دریافت‌کننده روغن گردو با دوز ۰/۲ سی‌سی، میانگین غلظت هورمون تستوسترون نسبت به گروه دریافت‌کننده بوسولفان افزایش یافته بود، که این افزایش معنادار نبود. آزمایش‌های نشان داده است که سطوح بالای آرژنین موجود در مغز گردو می‌تواند به نیتریک اکسید تبدیل شود. نیتریک اکسید با افزایش آزادسازی هورمون آزادکننده گنادوتروپین، آزادسازی گنادوتروپین‌ها را با فعال‌سازی آنزیم نیتریک اکسید سنتتاز نورونی در غده هیپوفیز زیاد می‌کند [۲۴، ۲۵]. نیتریک اکسید آنزیم همچنین گوانیلات سیکلاز را که باعث آزادسازی گوانوزین مونوفسفات حلقوی می‌شود فعال کرده و باعث افزایش ترشح گنادوتروپین‌ها و بالا بردن تحرک اسپرم در مردان می‌شود.

آسپارتیک اسید نیز که از آمینواسیدهای موجود در مغز گردو است، اثر تحریکی روی ترشح هورمون‌های آزادکننده گنادوتروپین و لوتئینی‌کننده دارد [۲۶]. مطالعات نشان می‌دهد که این آمینواسید سنتز هورمون‌های لوتئینی‌کننده و

References:

- Jegou B, Auger J, Multinger L, et al. The saga of the sperm count decrease in humans, wild and farm animals. In: Gagnon C, editor. *The Male Gamete, from Basic Science to Clinical Applications*. USA: Cache River Press; 1999: 445-54.
- Khaki A, Fathiazad F, Nouri M, et al. The Effects of Ginger on Spermatogenesis and Sperm parameters of Rat. *Iranian J Reprod Med* 2009; 7(1):7-12.
- Agarwal A, Prabakaran SA, Said TM. Prevention of 3. oxidative stress injury to sperm. *J Androl* 2005; 26(6): 654-60.
- Aitken RJ. The Amoroso lecture. The human spermatozoon- a cell in crisis? *J Reprod Fertil* 1999; 115: 1-7.
- Mosher WD, Pratt WF. Fecundity and infertility in the United States: incidence and trends. *J Fertil Steril* 1991; 56(2):192-3.
- Anderson Ph O, Knoben JE, Troutman WG. *Handbook of clinical data*. 10th Edition. New York, Mc Graw Hill 2002: 136-140.
- Trevor AJ, Katzung BG, Masters SB. *A long medical book Katzung & Trevors Pharmacology examination and board review*. 6th Edition. New York, Mc Graw Hill; 2002: 206-8.
- Molenaar R, de Rooij DG, Rommerts FF, et al. Specific destruction of Leydig cells in mature rats after in vivo administration of ethane dimethyl sulfonate. *Biol Reprod* 1985; 33(5): 1213-22.
- Panahi M, Karimaghai N, Rahmanifar F, et al. Stereological evaluation of testes in busulfan-induced infertility of hamster. *Comp Clin Pathol Pathol* 2015; 24(5): 1051-1056
- Deirdre K, Frank B. Effects of walnut consumption on blood lipids and other cardiovascular risk factors: a meta-analysis and systematic review. *Am J Clin Nutr* 2009; 90 (1): 56-63.
- Qadan F, Thewainni Aj, Ali DA, et al. The antimicrobial activities of psidium guajava and Juglans regia leaf extract to acne- developing organisms. *J Chin Med* 2005; 33 (2): 197-204.
- Hajikhani R, Solati J. Effects of walnut alcoholic extract (juglans regia l.) septum on serum glucose, insulin and activities of aminotransferase enzymes. *J Appl Chemical Res* 2010; 12:17-23.
- Amaral J S, Seabra R M, Andrade PB. Phenolic profile in the quality control of walnut (Juglans regia L.) leaves. *Food Chem* 2004; 88: 373 – 379.
- Ruggeri S, Cappelloni M, Gambelli L, et. Chemical composition and nutritive value of nuts grown in Italy. *Italian J Food Sci* 1996; 3. 243-252.
- D'Aniello A. D-aspartic acid: An endogenous amino acid with an important neuroendocrine role. *Brain Res Rev* 2007; 53 (2): 215-234.
- Seed J, Chapin RE, Clegg ED, et al. Methods for assessing sperm motility, morphology, and counts in the rat, rabbit, and dog: a consensus report. ILSI Risk Science Institute Expert Working Group on Sperm Evaluation. *Reprod Toxicol* 1996; 10(3):237-44.
- Chapin RE, Filler RS, Gulati D, et al. Methods for assessing rat sperm motility. *Reprod Toxicol* 1992; 6(3):267-73.
- Boujrad N, Hochereau-de Riviers MT, Kamtchouing P, et al. Evolution of somatic and germ cell populations after busulfan treatment in utero or neonatal cryptorchidism in the rat. *Andrologia* 1995; 27(4):223-8.
- Howell SJ, Shalet SM. Spermatogenesis after cancer treatment: damage and recovery. *J Natl Cancer Inst Monogr* 2005; (34):12-17.
- Baazm M, Darabi MR, Babaei S. Improvement in sperm parameters after using gonadotropin-releasing hormone analogue in busulfan treated prepubertal mice. *Arak Med Univ J (AMUJ)* 2013; 16(79): 11-18.
- Ateeq B, Farah MA, Ahmad W. Evidence of apoptotic effects of 2,4-D and butachlor on walking catfish, *clarius batrachus*, by transmission electron microscopy and DNA degradation studies. *Life Sci* 2006; 78 (9):977-86.
- Meistrich ML, Kangasniemi M. Hormone treatment after irradiation stimulates recovery of rat spermatogenesis from surviving spermatogonia. *J Androl* 1997; 18(1):80-7.
- Choi YJ, Ok DW, Kwon DN, et al. Murine male germ cell apoptosis induced by busulfan treatment correlates with loss of c-kit expression in a Fas/FasL- and P53-independent manner. *FEBS Lett* 2004; 575(1-3):41-51.
- González LC, Pinilla L, Tena-Sempere M, et al. Effects of systemic blockade of nitric oxide synthases on pulsatile LH, prolactin, and GH secretion in adult male rats. *Horm Res* 2001; 55(5): 229-235.
- Davies M G, Fulton G, Hagen PO. Clinical biology of nitric oxide. *Brit J Sur* 1995; 82 (12): 1598-1610.
- Pampillo M, Scimonelli T, Bottin MC, et al. The effect of D-aspartate on luteinizing hormone-releasing hormone, α -melanocyte-stimulating hormone, GABA and dopamine release. *Neuroreport* 2002; 13 (17): 2341-2344.
- Lang T, Liao S. Inhibition of steroid 5 α -reductase by specific aliphatic unsaturated fatty acids. *Biochem J* 1992; 285(2): 557-562.
- Mokhtari M, Abedinzade M, Naseran N. Effect of walnut extract on serum LH, FSH and testosterone levels in adult male rat. *J Ardabil Univ Med Sci* 2012; 12(2),157-167.

The effects of Walnut oil on sperm parameters in rats treated with Busulfan

Rezaei Khaton^{1*}, Aghababa Heydar¹, Sadeghi Ladan¹

Received: 2/7/2015

Revised: 5/20/2015

Accepted: 6/7/2015

2.Dept of Biology, Islamic Azad University of Arsanjan, Arsanjan, Iran

Pars Journal of Medical Sciences, Vol. 13, No.1, Spring 2015

Par J Med Sci 2015;13(1):1-6

Abstract

Introduction:

Spermatogenesis is a complex process affected by different factors that can cause male infertility. The present study was conducted to investigate the improving effect of walnut oil on the complications of Busulfan therapy on sperm parameters in rats.

Materials and Methods:

This study was conducted on 32 adult male Wistar rats randomly divided into a control group, a Busulfan group (15mg/kg) and two other groups that received Busulfan + walnut oil at 0.1 cc and 0.2 cc doses per 100 g of body weight. The rats' testosterone levels were measured after 48 days of treatment and their sperm parameters were then examined. The data obtained analyzed in SPSS-18 using Duncan's post-hoc test and the ANOVA.

Results:

The results obtained revealed a significant decrease in testosterone levels, sperm count and sperm motility ($p \leq 0.001$) and an increase in the main sperm count for pinhead, spiral tail, immotile and non-progressively motile sperm in the Busulfan group compared to in the control group ($p < 0.05$). Testosterone levels also increased in the group receiving Busulfan + 0.2 cc of walnut oil compared to the group receiving only Busulfan, although not significantly. The average count for the non-progressively motile and the immotile sperms also decreased in the two groups receiving walnut oil compared to in the Busulfan group.

Conclusion:

According to the results obtained, the intake of walnut oil in large doses helps reduce the side effects of Busulfan on testosterone levels and some sperm parameters.

Keywords: Walnut, sperm, Busulfan, Rats

* Corresponding author, Email: tamoradavodi@yahoo.com